

Scenariusz zajęć na podstawie książki "Król złodziei"

Trudne wybory dzieci

Autor/ka: Cornelia Funke	Okładka: Anna Jedlikowska	Tłumacz/ka: Anna Urban
Czas trwania: 60-70 minut	Grupa wiekowa: 9-13 lat	Podstawa programowa: język polski, edukacja społeczna, etyka, edukacja czytelnicza

CELE

Opracowanie dla nauczycieli, bibliotekarzy i edukatorów.

- rozwijanie myślenia moralnego
- nauka argumentowania
- empatia i rozumienie różnych perspektyw
- rozróżnianie: wolność vs bezpieczeństwo

MATERIAŁY:

- egzemplarze książki Król złodziei
- tablica lub flipchart
- markery / kreda
- kartki papieru (A4 lub mniejsze)
- długopisy / ołówki dla dzieci

Do „Linii decyzji” (wolność vs bezpieczeństwo)

- taśma malarska / sznurek / kreda do
- wyznaczenia linii na podłodze
- kartki z napisami:
  - „WOLNOŚĆ”
  - „BEZPIECZEŃSTWO”

Do ćwiczenia „To zależy” (kradzież)

Każde dziecko powinno mieć możliwość szybkiego pokazania odpowiedzi, np.

kartki lub kartoniki z symbolami:

- 👍 (OK)
- 👎 (NIE OK)
- 🧑 („to zależy”)

(alternatywa: dzieci pokazują rękami, ale fizyczne karty zwiększają zaangażowanie)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. ROZGRZEWKA (10 min)

 Ćwiczenie: „Gdybym mógł/mogła...”

Poproś dzieci, żeby dokończyły zdanie: „Gdybym mógł robić wszystko, co chcę, to...”

Następnie:

- kilka osób czyta swoje odpowiedzi
- prowadzący zapisuje hasła na tablicy

 Pytanie: Czy wszystko, co chcemy robić, jest dobre?

2. WPROWADZENIE DO TEMATU (5 min)

Krótko opowiedz:

- dzieci z książki uciekają z domu
- żyją bez dorosłych
- kradną, żeby przetrwać
- czują się wolne... ale też są w niebezpieczeństwie

3. TEMAT 1: WOLNOŚĆ VS BEZPIECZEŃSTWO (15 min)

Ćwiczenie: „Linia decyzji”

Na podłodze wyznacz linię:

- jedna strona: WOLNOŚĆ
- druga: BEZPIECZEŃSTWO

Czytaj sytuacje, dzieci ustawiają się na osi:

 „Nie chodzę do szkoły, ale robię co chcę”

 „Mogę mówić wszystko, co myślę, nawet jeśli kogoś zranię”

 „Mogę być gdzie chcę, ale nikt mnie nie pilnuje”

 „Mam przyjaciół, ale razem robimy ryzykowne rzeczy”

 Dyskusja:

- Dlaczego stanąłeś tu?
- Co jest ważniejsze?
- Czy można mieć jedno i drugie?

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

4. TEMAT 2: DZIECI VS DOROŚLI (15 min)

Ćwiczenie: „Dwie strony”

Podziel grupę na dwie:

- GRUPA A: „dzieci mają rację”
- GRUPA B: „dorośli mają rację”

Zadanie:

- każda grupa przygotowuje 3 argumenty

 Debata:

- Czy dzieci mogą same decydować o swoim życiu?
- Czy dorośli zawsze wiedzą lepiej?

 prowadzący pilnuje, żeby każdy miał głos

5. TEMAT 3: CZY KRADZIEŻ MOŻE BYĆ OK? (15 min)

Ćwiczenie: „To zależy”

Czytaj sytuacje – dzieci podnoszą:

 = OK

 = NIE OK

 = „to zależy”

- „Kradniesz jedzenie, bo jesteś głodny”
- „Kradniesz zabawkę, bo ją chcesz”
- „Kradniesz, żeby pomóc komuś innemu”

 Dyskusja:

- Czy cel usprawiedliwia działanie?
- Czy są sytuacje, gdzie kradzież jest „mniej zła”?

6. ĆWICZENIE EMPATII (10 min)

„Wejdź w rolę” - dzieci losują karty ról.

Każde dziecko kończy zdanie:

☞ „Ja zrobiłem/am to, bo...”

Przykładowe sytuacje z książki (i sugestie odpowiedzi niektórych bohaterów)

1. Ucieczka z domu

☞ „Uciekliśmy do Wenecji i nie powiedzieliśmy nikomu”

- Prosper: „...bo chciałem chronić brata”
- Bo: „...bo chciałem być z Prosperem”
- ciotka: „...bo chciałam się nimi zaopiekować” (*odwrócenie perspektywy: ona ich szuka*)

2. Zaufanie Królowi złodziei (Scypiowi)

☞ „Zaufaliśmy komuś, kto nie mówił całej prawdy”

- dziecko z grupy: „...bo wydawał się silny i odważny”
- Prosper: „...bo nie miałem innego wyjścia”
- dorosły: „...bo dzieci łatwo można oszukać”

3. Rozdzielenie braci

☞ „Chciano nas rozdzielić”

- Prosper: „...bo bałem się, że stracę brata”
- Bo: „...bo nie rozumiałem, dlaczego to problem”
- ciotka: „...bo myślałam, że tak będzie lepiej”
- detektyw: „...bo taka była prośba zleceniodawcy”

4. Życie bez dorosłych

☞ „Mieszkaliśmy sami i robiliśmy, co chcieliśmy”

- Osa: „...bo to dawało wolność”
- Prosper: „...bo nie ufałem dorosłym”
- dorosły: „...bo dzieci potrzebują opieki”
- detektyw: „...bo to było dla nich niebezpieczne”

5. Ukrywanie prawdy

👉 „Nie powiedziałem wszystkiego innym”

- Prosper: „...bo chciałem kogoś chronić”
- Bo: „...bo nie wiedziałem, że to ważne”
- dorosły: „...bo dzieci powinny mówić prawdę”

💡 Wskazówka

Dobrze działa schemat:

- jedna sytuacja → wszystkie role się do niej odnoszą
- dzieci mówią jedno zdanie w pierwszej osobie
- potem krótkie pytanie: „Czy ktoś zmienił zdanie, słysząc inne perspektywy?”

💬 Cel: zobaczyć różne perspektywy

7. PODSUMOWANIE (5 min)

💬 Pytania końcowe:

- Co było najtrudniejsze do ocenienia?
- Czy łatwo jest powiedzieć, co jest dobre?
- Czy zmieniłeś zdanie w trakcie zajęć?

8. ZADANIE NA WYJŚCIE

Na kartce:

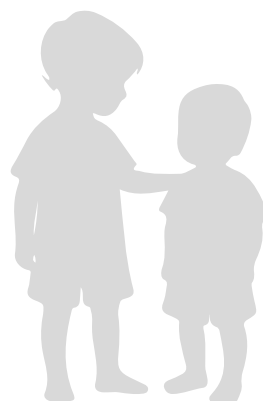
👉 „Jedna rzecz, którą zapamiętam z tej lekcji”

🧠 WSKAZÓWKI DLA PROWADZĄCEGO

- nie oceniaj odpowiedzi („dobrze/źle”)
- zadawaj pytania zamiast dawać odpowiedzi
- pozwól dzieciom się nie zgadzać
- pilnuj bezpieczeństwa emocjonalnego

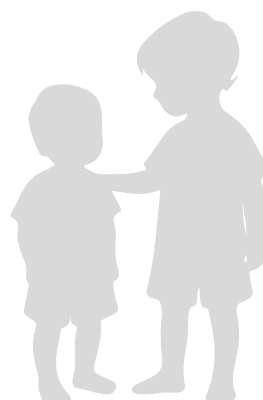
Prosper (starszy brat)

Odpowiedzialny i dojrzały z braci. Po śmierci matki czuje się zobowiązany do opieki nad młodszym Bo i za wszelką cenę próbuje uchronić go przed rozdzieleniem. Jest ostrożny, nieufny wobec dorosłych i często ukrywa własny strach pod pozornym spokojem. W przeciwieństwie do innych dzieci nie fascynuje go życie złodziei — traktuje je raczej jako konieczność niż przygodę.

Bo (Bonifacy)

Młodszy brat Prospera — pogodny, ufny i pełen dziecięcej wyobraźni. Łatwo zachwyca się światem i szybko przywiązuje do ludzi, dlatego od razu idealizuje Scipia, tajemniczego Króla Złodziei. Choć bywa uparty i naiwny, wnosi do grupy ciepło oraz spontaniczną radość, przypominając innym dzieciom, że mimo trudnych doświadczeń nadal mają prawo do dzieciństwa.

Wiktor Getz

Detektyw wynajęty do odnalezienia chłopców, początkowo wydaje się typowym tropicielem dziecięcych uciekinierów. Z czasem jednak odkrywa, że dzieci nie są zwykłymi przestępcami, lecz samotnymi i zagubionymi młodymi ludźmi szukającymi bezpieczeństwa. Wiktor okazuje się człowiekiem życzliwym, cierpliwym i empatycznym, a jego relacja z dziećmi stopniowo zmienia się z zawodowej w niemal opiekuńczą.

Ciotka Estera

Po śmierci matki chłopców chce zaopiekować się młodszym Bo, którego uważa za uroczego i łatwego do wychowania, natomiast starszego Prospera planuje oddać do szkoły z internatem. W oczach Prospera jej decyzja jest okrutna i niesprawiedliwa, dlatego chłopcy uciekają do Wenecji, by uniknąć rozdzielenia.

Scipio

Nazywany Królem Złodziei, jest najbardziej charyzmatycznym bohaterem powieści. Odważny, tajemniczy i pewny siebie, imponuje innym dzieciom swoją niezależnością oraz odwagą. Z czasem okazuje się jednak, że za maską silnego przywódcy kryje się samotny chłopiec, który buntuje się przeciwko bogatemu, lecz chłodnemu emocjonalnie ojcu. Scipio marzy o dorosłości, ponieważ wierzy, że tylko ona da mu prawdziwą wolność.

Osa

Jest jedyną dziewczyną w grupie dzieci mieszkających w opuszczonym kinie. To bohaterka niezależna, odważna i praktyczna. Potrafi zadbać o siebie i innych, a jednocześnie nie traci wrażliwości. W wielu sytuacjach zachowuje więcej rozsądku niż pozostali członkowie grupy, dlatego często pełni rolę osoby, która łagodzi konflikty i sprowadza innych na ziemię.

